

**DOKUMA KUMAŞ DESEN HAZIRLAMA ELEMANI (SEVİYE 3)
ULUSAL MESLEK STANDARDI**

Meslek:	DOKUMA KUMAŞ DESEN HAZIRLAMA ELEMANI
Seviye:	3¹
Referans Kodu:	12UMS0193-3
Standardı Hazırlayan/Güncelleyen Kuruluş(lar):	Bursa Esnaf ve Sanatkârlar Odaları Birliği (BESOB)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	15.02.2012 Tarih ve 2012/15 Sayılı Karar Rev.01: 26.04.2017 Tarih ve 2017/42 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	10.04.2012 - 28260 (Mükerrer) Rev.01: 31/8/2017 - 30170
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye üç (3) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

ACİL DURUM: İşyerinin tamamında veya bir kısmında meydana gelebilecek yangın, patlama, tehlikeli kimyasal maddelerden kaynaklanan yayılım, doğal afet gibi acil müdahale, mücadele, ilkyardım veya tahliye gerektiren olayları,

AĞIZLIK AÇMA: Atkı ipliğinin atılabilmesi için örgü raporuna göre, önceden taharlanmış çözümlü ipliklerinin bir kısmının alt; bir kısmının üst pozisyona getirilerek aralarında boşluk oluşturulması işlemini,

ANALİZ: Tekstil materyallerinin veya kumaşların özelliklerinin tespit edilmesini,

ARMÜR: Çözgü ipliklerine çerçeve sayısı kadar hareket vererek desenlendirmeyi sağlayan ağızlık açma sistemini,

ARMÜR PLANI: Bir örgünün dokunabilmesi için gerekli çerçeve hareket sırasını gösteren planı,

ATKI (ATKI İPLİĞİ) : Bir dokuma kumaşta enine yönde yer alan iplikleri,

ATKI PLANI: Kumaşta tekrarlayan atkı iplik sırasını ve sayısını,

ATKI RAPORU: Kumaşta tekrarlayan atkı iplik sırasının en küçük birimini,

ATKI SIKLIĞI: Kumaş içerisinde birim ölçüdeki atkı ipliği sayısını,

ATKI SİSTEMİ: Kumaş içerisinde üst üste konumlanmış atkı sayısı ve oranını,

ÇERÇEVE: Armürlü makinelerde gücü tellerinin üzerinde bulunduran aparatı,

ÇÖZGÜ (ÇÖZGÜ İPLİĞİ) : Bir dokuma kumaşta boyuna yönde yer alan iplikleri,

ÇÖZGÜ PLANI: Kumaşta tekrarlayan çözgü iplik sırasını ve sayısını,

ÇÖZGÜ RAPORU: Kumaşta tekrarlayan çözgü iplik sırasının en küçük birimini,

ÇÖZGÜ SIKLIĞI: Kumaş içerisinde birim ölçüdeki çözgü ipliği sayısını,

ÇÖZGÜ SİSTEMİ: Kumaş içerisinde üst üste konumlanmış çözgü sayısı ve oranını,

DESEN: Tekstil yüzeylerinde dokuma yöntemiyle oluşturulmuş estetik öğeyi,

DESEN AKSI: Desen raporunun en ve boy sınırlarını belirleyen yatay ve dikey çizgilerin kesişim noktalarını,

DESEN KÂĞIDI: Dokumacılıkta kullanılan farklı ölçülerde hazırlanmış kareli kâğıdı,

DESEN RAPORU: Desenin kumaş üzerinde tekrarlayan en küçük birimini,

DOKUMA: Çözgü ve atkı ipliklerinin birbirleriyle dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre bağlantı yaparak yüzey oluşturma tekniğini,

GRAFİK TABLET: Bilgisayarlı desen tasarımında kullanılan elektronik kalem ve tablet içeren ara birimi,

GRAMAJ: Kumaşın birim alandaki gram cinsinden değerini (g/m^2 ve $g/mtül$ gibi),

GÜCÜ: Çözümlü ipliklerinin tek tek içinden geçirildiği, çerçeve veya jakara bağlantı yapılan çelik telleri,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

İPLİK NUMARASI: İpliğin uzunluğu ve ağırlığı arasındaki oran ile ortaya çıkan, ipliğin kalınlığını/inceliğini gösteren sayıyı,

JAKAR: Çözümlü ipliklerine platin sayısı kadar hareket vererek desenlendirmeyi sağlayan ağızlık açma sistemini,

JAKAR DİZİM PLANI: Malyon ipliklerinin, platinlere bağlantı ve dizim tahtasındaki sıralanış planını,

JAKAR KAPASİTESİ: Jakarda desenlendirme için kullanılan platin sayısını,

JAKAR KARTI: Kenar ve desenin örgülü halinin ve makine fonksiyon komutlarının dolu-boş noktalarla ifade edilmiş halini,

JAKAR PLATİN GÖREV PLANI: Jakardaki platinlerin görev dağılımını ve desen-komut numaralandırılmasını gösteren planı,

KÂĞIT ORANI: Ekrandaki desen görüntüsünü çözgü ve atkı sıklığıyla birebir hale getirebilmek için uygulanan değeri,

KARTON DELME MAKİNESİ: Jakar veya armür deseninin dokuma makinesine aktarıldığı kartonun delindiği makineyi,

KENAR ÇÖZGÜ TEL SAYISI: Kumaş kenarı için ayrılan çözgü tel sayısını,

KENAR ENİ: Kumaştaki kenar genişliğini,

KENAR ÖRGÜSÜ: Kumaşın kenarında kullanılan örgüyü,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

MALYON İPİ: Platinlere bağlı olarak gücü tellerine hareket veren kablo benzeri iplikleri,

NUMUNE KUMAŞ: Üretime hazırlanacak desen için referans olarak kullanılan kumaş parçasını,

ÖRGÜ: Çözü ve atkı ipliklerinin dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre birbirleriyle yaptıkları bağlantıları,

ÖRGÜ RAPORU: Çözü ve atkı ipliklerinin dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre birbirleriyle yaptıkları bağlantılarının en küçük birimini,

ÖRGÜLENDİRME: Deseni kumaşta oluşturacak şekilde çizimdeki her bir renk alanına farklı örgü yerleştirmeyi,

ÖZEL BÜYÜTEÇ (LUP): Kumaş analizinde iplik sıklıklarının, örgü ve renk raporlarının belirlenmesinde yardımcı olan büyüteci,

PİKSEL: Desenin ekran görüntüsünü oluşturan her bir noktayı,

PLATİN: Malyon ipliklerine hareket ve makine fonksiyon komutlarını veren jakar makinesi elemanını,

RAMAK KALA OLAY: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: : İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

TAHAR PLANI: Bir örgünün en az kaç çerçeve ile dokunabileceğini ve hangi çözgünün hangi çerçevede yer alması gerektiğini gösteren planı,

TARAK: Dokuma makinelerinde atılan atkı ipliğini kumaş çizgisine kaydeden, çözgü ipliklerinin, üzerinde bulunan diş boşluklarından geçirildiği aparatı,

TARAK NUMARASI: Dokuma tarağında bir veya on santimde bulunan diş boşluğu sayısını,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TEMEL ÖRGÜ: Bezayağı, dimi ve saten örgülerini,

TREND: Eğilim, o an hâkim olan genel akım, modayı,

TÜRETİLMİŞ ÖRGÜ: Temel örgülerden çeşitli yöntemlerle elde edilen yeni örgüleri ifade eder.

1. GİRİŞ

Dokuma Kumaş Desen Hazırlama Elemanı (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardı 5544 sayılı Meslekî Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Meslekî Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK’nın görevlendirdiği Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (BESOB) tarafından hazırlanmış, sektördeki ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınarak değerlendirilmiş ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

Dokuma Kumaş Desen Hazırlama Elemanı (Seviye 3) Ulusal Meslek Standardınının 01 no’lu revizyonu, Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (BESOB) tarafından yapılmış ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Dokuma Kumaş Desen Hazırlama Elemanı (Seviye 3); iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili önlemleri ararak, kalite gereklilikleri çerçevesinde, temel düzeyde kumaş analizi yapan, amirinin gözetiminde armürlü ve/veya jakarlı kumaş desenini hazırlayan ve üretim numunesi oluşturmaya hazırlık yapan ve mesleki gelişim faaliyetlerine katılan nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO08: 8152 (Dokuma ve örme makineleri operatörleri)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu.

2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik.

Ayrıca; iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirmesi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Mesleğe ilişkin diğer mevzuat bulunmamaktadır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Dokuma Kumaş Desen Hazırlama Elemanı (Seviye 3); kumaş analiz ve desen hazırlama çalışmalarını bağımsız desen ofislerinde veya dokuma işletmelerinde gün ışığı alan veya gün ışığı lambası ile aydınlatılmış, yeterli büyüklüğe sahip bir masada; üretim numunesini oluşturmayı dokuma makinesi başında Dokuma Kumaş Desinatörünün gözetiminde çalışır.

Bu mesleği icra eden kişiler bilgisayar karşısında uzun süreli oturma ve lup ile çalışma sebebiyle göz ve omurilik ile ilgili hastalıklara yakalanabilirler.

Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır. Mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilebilir. Risklerin tamamen ortadan kaldırılmadığı durumlarda ise işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanım kullanarak çalışır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15 inci maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulur ve aynı Kanunun 17 nci maddesi gereğince gerekli eğitimleri alır ve belgelendirir.

3.MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş yeri kalite, çevre, iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak	A.1	Acil durum, iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuat ve işyeri kuralları doğrultusunda işlemlerini yürütür.
				A.1.2	Yaptığı iş ile ilgili tehlike ve risklerin belirlenmesine, risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik yapılan çalışmalara katkıda bulunur.
				A.1.3	İşe uygun kişisel koruyucu donanım kullanarak çalışır.
				A.1.4	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemlediği tehlike, risk ve ramak kala olayları yazılı veya sözlü olarak ilgililere bildirir.
				A.1.5	Acil durumlarda çıkış veya kaçışla ilgili yönetmelik ve iş yeri prosedürlerine uygun çalışır.
		A.2	Çevre koruma önlemlerini almak	A.2.1	Çevre korumaya karşı önlemleri yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygular.
				A.2.2	Doğal kaynakların daha az kullanımı için gerekli tespit ve planlama çalışmalarına katılır.
				A.2.3	Dönüştürülebilen malzemelerin ayrımını yapar.
		A.3	Kalite gerekliliklerine uygun çalışmak	A.3.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerine uygun çalışır.
				A.3.2	Araç, gereç, alet, donanım ya da sistemin kalite gerekliliklerine uygun şekilde çalışır.
				A.3.3	Kalite konusunda ilgili birim yöneticisine rapor verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.1	Malzemeleri hazırlamak	B.1.1	Analiz yöntemine göre kullanacağı analiz malzemelerini hazırlar.
				B.1.2	Analiz yöntemine göre analiz edeceği kumaşı hazırlar.
		B.2	Ekipmanları hazırlamak	B.2.1	Yapacağı işlem basamaklarına göre bilgisayarda kullanacağı programları seçer.
				B.2.2	Resmi bilgisayara aktarmak için kullanacağı cihazları kullanım kılavuzuna göre hazırlar.
				B.2.3	Desen çıktısı ve rapor formlarını alacağı cihazları, kullanım kılavuzuna göre hazırlar.
		B.3	Teknik dokümanları hazırlamak	B.3.1	Amirinin belirlediği kaynak kumaş, dergi, arşiv ve desenleri incelenecek şekilde hazırlar.
				B.3.2	Analiz ve tasarım sırasında kullanılacak şekilde desen kâğıdı, rapor ve iş formlarını hazırlar.
		B.4	İş planını hazırlamak	B.4.1	Amirinin verdiği haftalık iş planını inceler.
				B.4.2	Haftalık iş planına göre kendisinin günlük iş planını hazırlar.
		B.5	Çalışmalarını raporlamak	B.5.1	Uygun periyotta çalışmalarını amirine bildirir.
				B.5.2	Süreçte ortaya çıkan aksaklıkları amirine raporlar.
				B.5.3	Üretim numunesine ilişkin gerekli teknik bilgilerle ilgili formları doldurur.
		B.6	Çalışmalarını arşivlemek	B.6.1	Amirinin talep ettiği şekilde iş formlarını ve ilgili kumaş numunelerini arşivler.
				B.6.2	Amirinin talep ettiği şekilde çalışması tamamlanan desenleri arşivler.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Armürlü kumaş analizi yapmak (devamı var)	C.1	Numune kumaşın çeşidini belirlemek	C.1.1	Gözlemleyerek ve dokunarak numune kumaşı inceler.
				C.1.2	Üretim şekline (dokuma, örme ve benzeri) göre numune kumaşın çeşidini belirler.
				C.1.3	Desenlendirme sistemine (armür, jakar, baskı ve benzeri) göre numune kumaşın çeşidini belirler.
		C.2	Numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirlemek	C.2.1	Kumaş kenarına bakarak numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.2.2	Çözgü yüzü-atkı yüzü örgülere dikkat ederek numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.2.3	Hav yönüne göre numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.2.4	Çözgü-atkı sıklığını kıyaslayarak numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.2.5	Desen görüntüsüne bakarak çözgü ve atkı yönünü belirler.
		C.3	Numune kumaşın çözgü ve atkı sıklığını belirlemek	C.3.1	Özel büyüteçle (lup) çözgü ipliğini sayarak numune kumaşın birim ölçüdeki çözgü sıklığını belirler.
				C.3.2	Özel büyüteçle (lup), atkı ipliğini sayarak numune kumaşın birim ölçüdeki atkı sıklığını belirler.
		C.4	Numune kumaşın gramajını belirlemek	C.4.1	Numune kumaşı, gramaj cihazı kesme aparatı ile keserek düzgün geometrik şekilli parçaya dönüştürür.
				C.4.2	Numune kumaş parçasını, hassas teraziyile tartarak ağırlığını belirler.
				C.4.3	Numune kumaş parçasının geometrik şekline göre alanını hesaplar.
				C.4.4	Elde ettiği verileri kullanarak kumaşın gramajını belirler.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Armürlü kumaş analizi yapmak	C.5	Numune kumaşın iplik numaralarını tespit etmek	C.5.1	Aynı uzunlukta olacak şekilde kumaştan söktüğü iplikleri belirli uzunlukta keser.
				C.5.2	Kestiği ipliklerin kıvrımını açarak düz halde uzunluklarını ölçer.
				C.5.3	Hazırladığı iplikleri hassas teraziyile tartarak ağırlığını belirler.
				C.5.4	İplik cinsi göz önünde bulundurularak iplik uzunluğu ve ağırlığına göre iplik numarasını hesaplar.
				C.5.5	Aynı cins ve özellikteki iplikle mukayese ederek iplik numarasını tahmin yoluyla tespit eder.
		C.6	Numune kumaşın örgü raporunu hazırlamak	C.6.1	Örgü analizine hazırlık olarak kumaşın ön ve arka yüzünü belirler.
				C.6.2	Örgülerdeki çözgü yoğunluğuna dikkat ederek kumaşa atkı ve çözgü yüzü örgüleri ayırt eder.
				C.6.3	Armürlü kumaşı sökerek veya özel büyüteçle (lup) inceleyerek temel ve türetilmiş örgülerin olduğu desen örgü raporunu kenar örgüsüyle birlikte hazırlar.
				C.6.4	Farklı çözgü hareketlerine göre kumaşın dokunduğu çerçeve sayısını tespit eder.
		C.7	Numune kumaşa ilişkin rapor hazırlamak	C.7.1	Kumaşı sökme veya özel büyüteçle (lup) inceleme yoluyla ipliklerinin sırasını ve sayısını bularak çözgü raporunu hazırlar.
				C.7.2	Kumaşı sökme veya özel büyüteçle (lup) inceleme yoluyla ipliklerinin sırasını ve sayısını bularak atkı raporunu hazırlar.
		C.8	Tarak numarasını hesaplamak	C.8.1	Kumaşa özel büyüteçle (lup) bakarak diş boşluğundan geçen tel sayısını belirler.
C.8.2	Çözgü sıklığına ve diş boşluğundan geçen tel sayısına göre tarak numarasını hesaplar.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Üretim için jakarlı kumaş deseni hazırlamak (devamı var)	D.1	Kumaş veya resmi bilgisayar ortamına aktarmak	D.1.1	Kumaşı veya resmi tarayıcıda tarar veya dijital kamera kullanarak görüntüyü bilgisayara aktarır.
				D.1.2	Desen resmini, renk indirgeyerek kullanılabilir bir jakar deseni haline dönüştürür.
				D.1.3	Desen resmi üzerinde desen raporuna göre desen akslarını belirler.
				D.1.4	Desenin tekrar ediş şekline göre desen rapor çeşidini seçer.
				D.1.5	Deseni netleştirmek için genel temizleme, renklendirme ve rötuşlama yapar.
				D.1.6	Arşiv sırasına göre desene kod verir.
		D.2	Desen ölçülendirmesini yapmak	D.2.1	Amirinden aldığı verilere göre kâğıt oranını hesaplayarak bilgisayarda tanımlar.
				D.2.2	Amirinden aldığı verilere göre desen eninin piksel-platin sayısını hesaplar.
				D.2.3	Amirinin yönlendirmesine göre desen piksel-platin sayısını işletmedeki jakar kapasitesine uyarak bilgisayarda tanımlar.
				D.2.4	Amirinden aldığı verilere göre desen yüksekliğinin piksel sayısını hesaplayarak bilgisayarda tanımlar.
				D.2.5	Desendeki piksel sayısı ve çözgü sistemine göre jakar kartındaki çözgü tel-platin sayısını hesaplar.
				D.2.6	Bilgisayardaki desenin çalışma değerlerine göre kumaşta çıkacak desen boyutlarının birim ölçü değerlerini hesaplar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Üretim için jakarlı kumaş deseni hazırlamak	D.3	Deseni bilgisayarda örgülendirmeye hazır hale getirmek	D.3.1	Örgü sayısına göre renklendirme ve ince rötuşlama yaparak deseni örgülendirmeye hazır hale getirir.
				D.3.2	Amirinin yönlendirmesiyle estetik ve teknik gerekliliklere göre renk ilaveleri yaparak deseni örgülendirmeye hazır hale getirir.
				D.3.3	Amirinin yönlendirmesiyle estetik ve teknik gerekliliklere göre rapor dağılımını düzenleyerek deseni örgülendirmeye hazır hale getirir.
		D.4	Desene bilgisayarda çözgü ve atkı tanımlamak	D.4.1	Amirinin yönlendirmesiyle desene göre çözgü ve atkı sistemini tanımlar.
				D.4.2	Amirinin yönlendirmesiyle atkı cinsi, numarası, rengine göre atkı planını tanımlar.
				D.4.3	Amirinin yönlendirmesiyle desene göre makine fonksiyonlarını tanımlar.
		D.5	Desene bilgisayarda örgü atamak	D.5.1	Amirinin belirlediği örgülere göre desendeki her renge örgü atar.
				D.5.2	Kumaş kalitesine göre amirinin belirlediği kenar örgülerini atar.
		D.6	Jakar kartını oluşturmak	D.6.1	Amirinden aldığı verilere göre bilgisayarda platin görev planını tanımlar.
				D.6.2	Platin görev planına göre bilgisayarda jakar kartını oluşturur.
		D.7	Deseni jakarlı dokuma makinesinin formatına çevirmek	D.7.1	Oluşturduğu jakar kartını, bilgisayarda kumaşın dokunacağı jakarın veya karton delme makinesinin formatına çevirir.
				D.7.2	Jakar kartını disket, taşınabilir bellek veya ağ bağlantısıyla amirine teslim eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak	E.1	Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	E.1.1	Meslek ile ilgili gelişmeleri takip eder.
				E.1.2	Yönetim tarafından belirlenen mesleki eğitim ve organizasyonlara katılır.
		E.2	Mesleği ile ilgili gelişmeleri takip etmek	E.2.1	Mesleği ile ilgili yenilikleri yaptığı işte uygular.
				E.2.2	Bilgi ve deneyimlerini birlikte çalıştığı kişilere aktarır.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Ahşap ve plastik plaka
2. Aydınlatma cihazı
3. Bilgisayar ve donanımları (grafik tablet, yazıcı ve benzeri)
4. Boyalı kalem
5. Cetvel çeşitleri
6. Desen aktarım araçları (disket, USB ve benzeri)
7. Desen kâğıdı
8. Dijital fotoğraf makinesi
9. Dokuma desen yazılımı
10. Firma ve pantone renk katalogları
11. Grafik tablet
12. Hassas terazi (kumaş gramaj cihazı)
13. Işıklı masa
14. İğne
15. Kişisel koruyucu donanım (kulak koruyucu, toz maskesi ve benzeri)
16. Kumaş gramaj cihazı kesme aparatı
17. Makas çeşitleri
18. Özel büyüteç (lup)
19. Tarayıcı
20. Tığ

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgisi
2. Araç, gereç ve ekipman bilgisi ve kullanma becerisi
3. Armür ve jakar çalışma prensibi bilgisi
4. Çevre koruma yöntemleri bilgisi
5. Çözü-atkı planı hazırlama bilgi ve becerisi
6. Desen ölçüleri hesaplama bilgi ve becerisi
7. Desen rapor çeşitleri bilgisi
8. Doğrulama ve kıyaslama bilgi ve becerisi
9. Dokuma desen yazılımları kullanma bilgi ve becerisi
10. Dokuma kumaşlarda bulunan örgüleri tanıma ve raporunu hazırlama becerisi
11. Dönüştürülebilir malzemelerin ayrılması ve geri dönüşüm faaliyetleri bilgisi
12. Ekip içinde çalışma becerisi
13. El becerisi
14. El-göz koordinasyon becerisi
15. Görselleri oranlama becerisi
16. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi
17. İşyeri çalışma prosedürleri bilgisi
18. Kumaş üretim ve desenlendirme sistemine göre ayırt etme becerisi
19. Mesleki terim, mesleki nesne ve mesleki işaretler bilgisi ve ayırt etme becerisi
20. Raporlama bilgi ve becerisi

21. Renk bilgisi
22. Renk kombinasyonu yapma becerisi
23. Sözlü ve yazılı iletişim becerisi
24. Tarak numarasını hesaplama bilgi ve becerisi
25. Temel çalışma mevzuatı bilgisi
26. Temel düzeyde dokuma teknolojisi bilgisi
27. Temel ve türetilmiş örgü yapıları bilgisi
28. Üç boyutlu algılama becerisi
29. Ürünün ve sürecin kalitesine ilişkin bilgi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dâhilinde karar vermek
2. Çalışma ortamında ilgili kişilerden zamanında bilgi almak ve aktarmak
3. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
4. Çalışmalarında planlı, organize ve dikkatli olmak
5. Çalışmalarında yeniliklere açık ve geliştirici olmak
6. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
7. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek
8. Deneyimlerini iş arkadaşlarına aktarmak
9. Ekip içinde uyumlu çalışmak
10. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumluluklarını zamanında yerine getirmek
11. Görevi ile ilgili trend ve teknolojik yenilikleri izlemek
12. Güvenli çalışma şartlarına uymaya özen göstermek
13. İşyeri çalışma prensiplerine uymak
14. İşyerine ait araç, gereç ve ekipmanların kullanımına özen göstermek
15. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
16. Meslek etiğine uygun davranmak
17. Süreç ve ürün kalitesine özen göstermek
18. Tehlike durumlarını dikkatle algılayıp ilgilileri bilgilendirmek
19. Temizlik, düzen ve işyeri tertibine özen göstermek

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Dokuma Kumaş Desen Hazırlama Elemanı (Seviye 3), meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak ölçme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı ölçme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

Ölçme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. Ölçme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler 15/10/2015 tarihli ve 29503 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sınav, Ölçme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.

DOKUMA KUMAŞ DESİNATÖRÜ (SEVİYE 4) ULUSAL MESLEK STANDARDI

Meslek:	DOKUMA KUMAŞ DESİNATÖRÜ
Seviye:	4¹
Referans Kodu:	12UMS0194-4
Standardı Hazırlayan/Güncelleyen Kuruluş(lar):	Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (BESOB)
Standardı Doğrulayan Sektör Komitesi:	MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör Komitesi
MYK Yönetim Kurulu Onay Tarih/Sayı:	15.02.2012 Tarih ve 2012/15 Sayılı Karar Rev.01: 26.04.2017 Tarih ve 2017/42 Sayılı Karar
Resmî Gazete Tarih/Sayı:	10.04.2012 - 28260 (Mükerrer) Rev.01: 31/8/2017-30170
Revizyon No:	01

¹ Mesleğin yeterlilik seviyesi, sekizli (8) seviye matrisinde seviye dört (4) olarak belirlenmiştir.

TERİMLER, SİMGELER VE KISALTMALAR

AĞIZLIK AÇMA: Atkı ipliğinin atılabilmesi için örgü raporuna göre, önceden taharlanmış çözümlü ipliklerinin bir kısmının alt bir kısmının üst pozisyona getirilerek aralarında boşluk oluşturulması işlemini,

ANALİZ: Tekstil materyallerinin veya kumaşların özelliklerinin tespit edilmesini,

ARMÜR: Çözgü ipliklerine çerçeve sayısı kadar hareket vererek desenlendirmeyi sağlayan ağızlık açma sistemini,

ARMÜR PLANI: Bir örgünün dokunabilmesi için gerekli çerçeve hareket sırasını gösteren planı,

ATKI (ATKI İPLİĞİ) : Bir dokuma kumaşta enine yönde yer alan iplikleri,

ATKI PLANI: Kumaşta tekrarlayan atkı iplik sırasını ve sayısını,

ATKI RAPORU: Kumaşta tekrarlayan atkı iplik sırasının en küçük birimini,

ATKI SIKLIĞI: Kumaş içerisinde birim ölçüdeki atkı ipliği sayısını,

ATKI SİSTEMİ: Kumaş içerisinde üst üste konumlanmış atkı sayısı ve oranını,

BİRLEŞTİRİLMİŞ ÖRGÜ: İki veya daha fazla örgünün çözgü ve/veya atkı yönünde birleştirilmesiyle oluşturulmuş yeni örgüyü,

BOYDAN ÇEKME: Mamul kumaştaki çözgü ipliği ile makinedeki çözgü ipliği arasındaki boyut farkı oranını,

BÜKÜM SAYISI: İpliğin metredeki tur sayısını,

BÜKÜM: Liflerin veya ipliklerin birbiri etrafında tur attırılma işlemini,

ÇERÇEVE: Armürlü makinelerde gücü tellerinin üzerinde bulunduran aparatı,

ÇÖZGÜ (ÇÖZGÜ İPLİĞİ) : Bir dokuma kumaşta boyuna yönde yer alan iplikleri,

ÇÖZGÜ PLANI: Kumaşta tekrarlayan çözgü iplik sırasını ve sayısını,

ÇÖZGÜ RAPORU: Kumaşta tekrarlayan çözgü iplik sırasının en küçük birimini,

ÇÖZGÜ SIKLIĞI: Kumaş içerisinde birim ölçüdeki çözgü ipliği sayısını,

ÇÖZGÜ SİSTEMİ: Kumaş içerisinde üst üste konumlanmış çözgü sayısı ve oranını,

DESEN: Tekstil yüzeylerinde dokuma yöntemiyle oluşturulmuş estetik öğeyi,

DESEN AKSI: Desen raporunun en ve boy sınırlarını belirleyen yatay ve dikey çizgilerin kesişim noktalarını,

DESEN KÂĞIDI: Dokumacılıkta kullanılan farklı ölçülerde hazırlanmış kareli kâğıdı,

DESEN RAPORU: Desenin kumaş üzerinde tekrarlayan en küçük birimini,

DOKUMA: Çözüğü ve atkı ipliklerinin birbirleriyle dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre bağlantı yaparak yüzey oluşturma tekniğini,

ENDEN ÇEKME: Mamul kumaştaki atkı ipliği ile makinedeki atkı ipliği arasındaki boyut farkı oranını,

GRAFİK TABLET: Bilgisayarlı desen tasarımında kullanılan elektronik kalem ve tablet içeren ara birimi,

GRAMAJ: Kumaşın birim alandaki gram cinsinden değerini (g/m^2 ve $g/mtül$ gibi),

GÜCÜ: Çözüğü ipliklerinin tek tek içinden geçirildiği, çerçeve veya malyon iplikleriyle bağlantı yapılan çelik telleri,

GÜCÜ TAHARI: Çözüğü ipliklerinin gücülerden geçiriliş düzcünü,

HAM KUMAŞ: Kumaşın dokuma makinesinden çıkmış halini,

İPLİK NUMARASI: İpliğin uzunluğu ve ağırlığı arasındaki oran ile ortaya çıkan, ipliğin kalınlığını/inceliğini gösteren sayıyı,

ISCO: Uluslararası Standart Meslek Sınıflamasını,

İSG: İş Sağlığı ve Güvenliğini,

JAKAR: Çözüğü ipliklerine platin sayısı kadar hareket vererek desenlendirmeyi sağlayan ağızlık açma sistemini,

JAKAR DİZİM PLANI: Malyon ipliklerinin, platinlere bağlantı ve dizim tahtasındaki sıralanış planını,

JAKAR KAPASİTESİ: Jakarda desenlendirme için kullanılan platin sayısını,

JAKAR KARTI: Kenar ve desenin örgülü halinin ve makine fonksiyon komutlarının dolu-boş noktalarla ifade edilmiş halini,

JAKAR PLATİN GÖREV PLANI: Jakardaki platinlerin görev dağılımını ve desen-komut numaralandırılmasını gösteren planı,

KÂĞIT ORANI: Ekrandaki desen görüntüsünü çözüğü ve atkı sıklığıyla birebir hale getirebilmek için uygulanan değeri,

KARTON DELME MAKİNESİ: Jakar veya armür deseninin dokuma makinesine aktarıldığı kartonun delindiği makineyi,

KENAR ÇÖZÜĞÜ TEL SAYISI: Kumaş kenarı için ayrılan çözüğü tel sayısını,

KENAR ENİ: Kumaştaki kenar genişliğini,

KENAR ÖRGÜSÜ: Kumaşın kenarında kullanılan örgüyü,

KİŞİSEL KORUYUCU DONANIM: Çalışanı, yürütülen işten kaynaklanan, sağlık ve güvenliği etkileyen bir veya birden fazla riske karşı koruyan, çalışan tarafından giyilen, takılan veya tutulan, bu amaca uygun olarak tasarımı yapılmış tüm alet, araç, gereç ve cihazları,

MALYON İPİ: Platinlere bağlı olarak gücü tellerine hareket veren kablo benzeri iplikleri,

MAMUL KUMAŞ: Ham kumaşın dokuma sonrası işlemlerden geçmiş halini,

NUMUNE KUMAŞ: Üretime hazırlanacak desen için referans olarak kullanılan kumaş parçasını,

ÖRGÜ: Çözü ve atkı ipliklerinin dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre birbirleriyle yaptıkları bağlantıları,

ÖRGÜ RAPORU: Çözü ve atkı ipliklerinin dik açı oluşturacak şekilde belirli kurallara göre birbirleriyle yaptıkları bağlantılarının en küçük birimi,

ÖRGÜLENDİRME: Deseni kumaşa oluşturacak şekilde çizimdeki her bir renk alanına farklı örgü yerleştirmeyi,

ÖZEL BÜYÜTEÇ (LUP): Kumaş analizinde iplik sıklıklarının, örgü ve renk raporlarının belirlenmesinde yardımcı olan büyüteci,

PİKSEL: Desenin ekran görüntüsünü oluşturan her bir noktayı,

PLATİN: Malyon ipliklerine hareket ve makine fonksiyon komutlarını veren jakar makinesi elemanını,

RAMAK KALA OLAY: İşyerinde meydana gelen; çalışan, işyeri ya da iş ekipmanını zarara uğratma potansiyeli olduğu halde zarara uğratmayan olayı,

RİSK: Tehlikeden kaynaklanacak kayıp, yaralanma ya da başka zararlı sonuç meydana gelme ihtimalini,

RİSK DEĞERLENDİRMESİ: : İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek tehlikelerin belirlenmesi, bu tehlikelerin riske dönüşmesine yol açan faktörler ile tehlikelerden kaynaklanan risklerin analiz edilerek derecelendirilmesi ve kontrol tedbirlerinin kararlaştırılması amacıyla yapılması gerekli çalışmaları,

TAHAR PLANI: Bir örgünün en az kaç çerçeve ile dokunabileceğini ve hangi çözgünün hangi çerçevede yer alması gerektiğini gösteren planı,

TARAK: Dokuma makinelerinde atılan atkı ipliğini kumaş çizgisine dahil eden, çözgü ipliklerinin, üzerinde bulunan dış boşluklarından geçirildiği aparatı,

TARAK ENİ: Dokumada tarakta çözgülerin yayıldığı eni,

TARAK NUMARASI: Dokuma tarağında bir veya on santimde bulunan diş boşluğu sayısını,

TARAK TAHARI PLANI: Çözümlü ipliklerinin tarak diş boşluklarından geçiriliş düzenini,

TEHLİKE: İşyerinde var olan ya da dışarıdan gelebilecek, çalışanı veya işyerini etkileyebilecek zarar veya hasar verme potansiyelini,

TEMEL ÖRGÜ: Bez ayağı, dimi ve saten örgülerini,

TREND: Eğilim, o an hâkim olan genel akım, modayı,

TÜRETİLMİŞ ÖRGÜ: Temel örgülerden çeşitli yöntemlerle elde edilen yeni örgüleri,

VARYANT: Kumaşın desenini ve örgüsünü değiştirmeden renkler ve efektler üzerinde oynama yaparak çeşitlemeyi

ifade eder.

1. GİRİŞ

Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardı 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK) Kanunu ile anılan Kanun uyarınca çıkartılan 19/10/2015 tarihli ve 29507 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Ulusal Meslek Standartlarının ve Ulusal Yeterliliklerin Hazırlanması Hakkında Yönetmelik ve 27/11/2007 tarihli ve 26713 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sektör Komitelerinin Kuruluş, Görev, Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre MYK'nın görevlendirdiği Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (BESOB) tarafından hazırlanmıştır.

Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) Ulusal Meslek Standardının 01 no'lu revizyonu, Bursa Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (BESOB) tarafından yapılmış ve MYK Tekstil, Hazır Giyim, Deri Sektör komitesi tarafından incelendikten sonra MYK Yönetim Kurulunca onaylanmıştır.

2. MESLEK TANITIMI

2.1. Meslek Tanımı

Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4), iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili önlemleri alarak, kalite gereklilikleri çerçevesinde; kumaş analizi yapan, armürlü ve/veya jakarlı kumaş deseni hazırlayan, üretim numunesi oluşturan, sorumluluğu altındaki kişileri yönlendiren mesleki gelişim faaliyetlerine katılan nitelikli kişidir.

2.2. Mesleğin Uluslararası Sınıflandırma Sistemlerindeki Yeri

ISCO 08: 8152 (Dokuma ve örme makineleri operatörleri)

2.3. Sağlık, Güvenlik ve Çevre ile İlgili Düzenlemeler

4857 sayılı İş Kanunu.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu.

2/7/2013 tarihli ve 28695 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerlerinde Kullanılması Hakkında Yönetmelik.

Ayrıca iş sağlığı ve güvenliği ve çevre ile ilgili yürürlükte olan kanun, tüzük, yönetmelik ve diğer mevzuata uyulması ve konu ile ilgili risk değerlendirilmesi yapılması esastır.

2.4. Meslek ile İlgili Diğer Mevzuat

Mesleğe ilişkin diğer mevzuat bulunmamaktadır.

2.5. Çalışma Ortamı ve Koşulları

Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) kumaş analiz ve desen hazırlama çalışmalarını bağımsız desen ofislerinde gün ışığı alan veya gün ışığı lambası ile aydınlatılmış, yeterli büyüklüğe sahip bir masada; üretim numunesini oluşturmayı dokuma makinesi başında gerçekleştirir.

Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4) desinatörlerle, müşteri temsilcisiyle ve pazarlama, dokuma işletmesi, planlama, bilgi-işlem, satın alma, stok- depo birimleriyle ve diğer üretici firmaların ilgili departmanları ile işbirliği içinde çalışır. Bu mesleği icra eden kişiler bilgisayar karşısında uzun süreli oturma ve lup ile çalışma sebebiyle göz ve omurilik ile ilgili hastalıklara yakalanabilirler.

Mesleğin icrası esnasında iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını gerektiren kaza ve yaralanma riskleri bulunmaktadır. Mesleğe yönelik olarak ortaya çıkabilecek risklerle kaynağında mücadele edilir ve gerekli iş sağlığı ve güvenliği tedbirlerine uyularak bu riskler bertaraf edilebilir. Risklerin tamamen ortadan kaldırılmadığı durumlarda ise işveren tarafından sağlanan uygun kişisel koruyucu donanım kullanarak çalışır.

2.6. Mesleğe İlişkin Diğer Gereklilikler

6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununun 15 inci maddesi gereğince sağlık gözetimine tabi tutulur ve aynı Kanunun 17 nci maddesi gereğince gerekli eğitimleri alır ve belgendirir.

3. MESLEK PROFİLİ

3.1. Görevler, İşlemler ve Başarım Ölçütleri

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
A	İş yeri kalite, çevre, iş sağlığı ve güvenliği kurallarını uygulamak	A.1	Acil durum, iş sağlığı ve güvenliği talimatlarını uygulamak	A.1.1	İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili mevzuat ve işyeri kuralları doğrultusunda işlemlerini yürütür.
				A.1.2	Yaptığı iş ile ilgili tehlike ve risklerin belirlenmesine, risk faktörlerinin azaltılmasına yönelik yapılan çalışmalarına katkıda bulunur.
				A.1.3	İşe uygun kişisel koruyucu donanım kullanarak çalışır.
				A.1.4	Kendisini ve çevresini etkileyeceğini gözlemediği tehlike, risk ve ramak kala olayları yazılı veya sözlü olarak ilgililere bildirir.
				A.1.5	Acil durumlarda çıkış veya kaçışla ilgili mevzuat ve iş yeri prosedürlerine uygun çalışır.
		A.2	Çevre koruma ve güvenlik önlemlerini almak	A.2.1	Çevre koruma ile ilgili önlemlerin yapılan işin gereklerine uygun şekilde uygulanmasını sağlar.
				A.2.2	Doğal kaynakların daha az kullanımı için gerekli tespit ve planlama çalışmalarına katılır.
				A.2.3	Dönüştürülebilir malzemelerin ayrımını yapar ve yapılmasını sağlar.
		A.3	Kalite gerekliliklerine uygun çalışmak	A.3.1	İşlem formlarında yer alan talimatlara ve planlara göre kalite gerekliliklerine uygun çalışır ve çalışılmasını sağlar.
				A.3.2	Araç, gereç, alet, donanım ya da sistemin kalite gerekliliklerine uygun şekilde çalışır ve çalışılmasını sağlar.
				A.3.3	Kalite konusunda ilgili birim yöneticisine rapor verir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
B	İş organizasyonu yapmak	B.1	Malzemeleri hazırlamak	B.1.1	Analiz yöntemine göre kullanacağı analiz malzemelerini hazırlar.
				B.1.2	Analiz yöntemine göre analiz edilecek kumaşı hazırlar.
		B.2	Ekipmanları hazırlamak	B.2.1	Yapacağı işlem basamaklarına göre bilgisayarda kullanacağı programları seçer.
				B.2.2	Resmi bilgisayara aktarmak için kullanacağı cihazları, kullanım kılavuzuna göre hazırlar.
				B.2.3	Desen çıktısı ve rapor formlarını alacağı cihazları, kullanım kılavuzuna göre hazırlar.
		B.3	Teknik dokümanları hazırlamak	B.3.1	Kaynak kumaş, dergi, arşiv ve desenleri incelenecek şekilde hazırlar.
				B.3.2	Analiz ve tasarım sırasında kullanılacak şekilde desen kâğıdı, rapor ve iş formlarını hazırlar.
		B.4	İş planını hazırlamak	B.4.1	Zaman planlamasına göre haftalık ve/veya günlük iş planlarını hazırlar.
				B.4.2	Haftalık iş planına göre kendisinin günlük iş planını hazırlar.
		B.5	Çalışmalarını raporlamak	B.5.1	Uygun periyotta çalışmalarını amirine raporlar.
				B.5.2	Süreçte ortaya çıkan aksaklıkları amirine raporlar.
				B.5.3	Astlarının performans değerlendirmesini yaparak amirine raporlar.
		B.6	Çalışmalarını arşivlemek	B.6.1	Amirinin ve ilgili tüm birimlerin faydalanabileceği şekilde iş formlarını ve ilgili kumaş numunelerini arşivler.
				B.6.2	Amirinin ve ilgili tüm birimlerin faydalanabileceği şekilde çalışması tamamlanan desenleri arşivler.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Kumaş analizi yapmak (devamı var)	C.1	Numune kumaşın çeşidini belirlemek	C.1.1	Gözlemleyerek ve dokunarak numune kumaşı inceler.
				C.1.2	Üretim şekline göre numune kumaşın çeşidini belirler.
				C.1.3	Desenlendirme sistemine göre numune kumaşın çeşidini belirler.
		C.2	Numune kumaşın yüzünü belirlemek	C.2.1	Kullanım alanına göre numune kumaşın yüzünü belirler.
				C.2.2	Teknik özelliklerine göre numune kumaşın yüzünü belirler.
				C.2.3	Dokuma sonrası işlemlerine göre numune kumaşın yüzünü belirler.
		C.3	Numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirlemek	C.3.1	Kumaş kenarına bakarak numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.3.2	İpliklerin özelliklerine göre numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.3.3	Çözgü yüzü-atkı yüzü örgülere dikkat ederek numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.3.4	Hav yönüne göre numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.3.5	Çözgü-atkı sıklığını kıyaslayarak numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.3.6	Tarak izine dikkat ederek numune kumaşın çözgü ve atkı yönünü belirler.
				C.3.7	Desen görüntüsüne bakarak çözgü ve atkı yönünü belirler.
		C.4	Numune kumaşın çözgü ve atkı sıklığını belirlemek	C.4.1	Özel büyüteçle (lup) çözgü ipliğini sayarak numune kumaşın birim ölçüdeki çözgü sıklığını belirler.
C.4.2	Özel büyüteçle (lup) atkı ipliğini sayarak numune kumaşın birim ölçüdeki atkı sıklığını belirler.				

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Kumaş analizi yapmak (devamı var)	C.5	Numune kumaşın gramajını belirlemek	C.5.1	Numune kumaşı, gramaj cihazı kesme aparatı ile keserek düzgün geometrik şekilli parçaya dönüştürür.
				C.5.2	Numune kumaş parçasını, hassas teraziyile tartarak ağırlığını belirler.
				C.5.3	Numune kumaş parçasının geometrik şekline göre alanını hesaplar.
				C.5.4	Elde ettiği verileri kullanarak kumaşın m2 ve mtül gramajını belirler.
		C.6	Numune kumaşın enden ve boydan çekmelerini belirlemek	C.6.1	Numune kumaşı ölçerek mamul en ve boy uzunluklarını tespit eder.
				C.6.2	Numune kumaşın belirli sayıda atkı ve çözgü ipliklerini gerdirerek uzunluklarını ölçer.
				C.6.3	Ölçüm sonuçlarını kullanarak atkı ve çözgü ipliği için ortalama iplik uzunluğunu belirler.
				C.6.4	Elde ettiği verileri kullanarak numune kumaşın enden ve boydan çekme oranlarını yüzde olarak belirler.
		C.7	Numune kumaşın iplik cinsini ve özelliklerini tespit etmek	C.7.1	İpliği yakarak, koklayarak, ıslatarak, gözlemleyerek numune kumaşın iplik cinsini tespit eder.
				C.7.2	Gözlemleyerek ve dokunarak numune kumaşın iplik özelliklerini tespit eder.
				C.7.3	İpliklerinin cinsini ve özelliğini tespit edemediği numune kumaşı detaylı analize gönderir.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Kumaş analizi yapmak (devamı var)	C.8	Numune kumaşın iplik numaralarını tespit etmek	C.8.1	Aynı uzunlukta olacak şekilde kumaştan söktüğü iplikleri belirli uzunlukta keser.
				C.8.2	Kestiği ipliklerin kıvrımını açarak düz halde uzunluklarını ölçer.
				C.8.3	Hazırladığı iplikleri, hassas teraziyle tartarak ağırlığını belirler.
				C.8.4	İplik uzunluğuna ve ağırlığına göre iplik numarasını hesaplayarak tespit eder.
				C.8.5	Görsel inceleme yaparak iplik numarasını tahmin yoluyla tespit eder.
				C.8.6	Aynı cins ve özellikteki iplikle mukayese ederek iplik numarasını tahmin yoluyla tespit eder.
		C.9	Numune kumaşın örgü raporunu hazırlamak	C.9.1	Görsel inceleme yaparak kumaşın çözgü-atkı sistemini tespit eder.
				C.9.2	Örgülerdeki çözgü yoğunluğuna dikkat ederek kumaşta atkı ve çözgü yüzü örgüleri ayırt eder.
				C.9.3	Kumaştaki her örgü alanını görsel olarak tespit eder.
				C.9.4	Jakarlı kumaşı sökerek veya özel büyüteçle (lup) inceleyerek her bir temel, türetilmiş veya birleştirilmiş örgünün raporunu ve kenar örgüsünü hazırlar.
				C.9.5	Armürlü kumaşı sökerek veya özel büyüteçle (lup) inceleyerek temel, türetilmiş veya birleştirilmiş örgülerin olduğu desen örgü raporunu kenar örgüsüyle birlikte hazırlar.
				C.9.6	Farklı çözgü hareketlerine göre kumaşın dokunduğu çerçeve sayısını tespit eder.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
C	Kumaş analizi yapmak	C.10	Numune kumaşa ilişkin rapor hazırlamak	C.10.1	Kumaşı sökme veya özel büyüteçle (1up) inceleme yoluyla, ipliklerinin sırasını ve sayısını bularak çözüğü raporunu hazırlar.
				C.10.2	Kumaşı sökme veya özel büyüteçle (1up) inceleme yoluyla, ipliklerinin sırasını ve sayısını bularak atkı raporunu hazırlar.
		C.11	Tarak numarasını hesaplamak	C.11.1	Kumaşa özel büyüteçle (1up) bakarak diş boşluğundan geçen tel sayısını belirler.
				C.11.2	Çözüğü sıklığına ve diş boşluğundan geçen tel sayısına göre tarak numarasını hesaplar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Üretim için armürlü kumaş deseni hazırlamak (devamı var)	D.1	Tarak enini ve numarasını hesaplamak	D.1.1	Kumaşa göre tezgâh tipini, kenar enini ve mamul kumaş enini tayin eder.
				D.1.2	Kumaşın enden çekme yüzdesine göre kenar eniyle birlikte tarak enini hesaplar.
				D.1.3	Kumaş ve işletmedeki mevcut taraklar göz önünde bulundurularak, dış boşluğundan geçen tel sayısına ve çözgü sıklığına göre tarak numarasını belirler.
		D.2	Armür ve tahar planı hazırlamak	D.2.1	Desenin zemin ve kenar örgü raporuna göre tahar planını hazırlar.
				D.2.2	Desenin zemin ve kenar örgü raporuna ve tahar planına göre armür planını hazırlar.
				D.2.3	İşletmedeki tahar planına göre alternatif örgü raporları ve armür planları türetir.
				D.2.4	Çözgü tellerinin, tarağın dış boşluğundan geçiş düzenine göre tarak tahar planını hazırlar.
				D.2.5	Arşiv sırasına göre hazırladığı desene kod verir.
				D.2.6	Hazırladığı tahar planlarını işletmede kullanılacak şekilde yazar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
D	Üretim için armürlü kumaş deseni hazırlamak	D.3	Atkı ve çözgü planını hazırlamak	D.3.1	Desen raporuna göre çözgü iplik sırasını ve sayısını belirler.
				D.3.2	Kumaş eni boyunca kaç çözgü rapor tekrarı olacağını hesaplar.
				D.3.3	Kumaşın kenar ölçülerine göre kenar çözgü tel sayısını belirler.
				D.3.4	Kumaş enine ve çözgü sıklığına göre toplam çözgü tel sayısını hesaplar.
				D.3.5	Tespit ettiği verilere göre çözgü planını hazırlar.
				D.3.6	Alternatif olacak şekilde çözgü planları üretir.
				D.3.7	Desen raporundaki atkı iplik sırasını ve sayısını belirler.
				D.3.8	Desen rapor yüksekliğindeki tekrar sayısına göre atkı planını hazırlar.
				D.3.9	Alternatif olacak şekilde atkı planları üretir.
		D.4	Deseni armürlü dokuma makinesinin formatına çevirmek	D.4.1	Hazırladığı armür ve atkı planlarını dokuma makinesine elle girer.
				D.4.2	Hazırladığı armür ve atkı planlarını bilgisayar ortamında dokuma makinesinin veya karton delme makinesinin formatına çevirir.
				D.4.3	Dokuma makinesi formatındaki planları hafıza kartı veya ağ bağlantısıyla dokuma makinesine veya karton delme makinesine aktarır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Üretim için jakarlı kumaş deseni hazırlamak (devamı var)	E.1	Kumaş veya resmi bilgisayar ortamına aktarmak	E.1.1	Kumaşı veya resmi tarayıcıda tarar veya dijital kamera kullanarak görüntüyü bilgisayara aktarır.
				E.1.2	Desen resmini, renk indirgeyerek kullanılabilir bir jakar deseni haline dönüştürür.
				E.1.3	Desen resmi üzerinde desen raporuna göre desen akslarını belirler.
				E.1.4	Desenin tekrar ediş şekline göre desen rapor çeşidini seçer.
				E.1.5	Deseni netleştirmek için genel temizleme, renklendirme ve rötuşlama yapar.
				E.1.6	Arşiv sırasına göre desene kod verir
		E.2	Desen ölçülendirmesini yapmak (devamı var)	E.2.1	Kullanacağı temel, türetilmiş ve birleştirilmiş örgülere göre desenin çözgü-atkı sistemini belirler.
				E.2.2	İşletmedeki jakar kapasitesi ile çözgü sıklığına göre kullanılacak en büyük ve diğer rapor ölçülerini birim değeri olarak belirler.
				E.2.3	Çözgü-atkı sıklığı ve sistemine göre kâğıt oranını hesaplayarak bilgisayarda tanımlar.
				E.2.4	Çözgü sıklığı ve sistemi ile desen rapor çeşidine göre desen eninin piksel-platin sayısını hesaplar
				E.2.5	Desen eninin piksel-platin sayısını işletmedeki jakar kapasitesine uyarlayarak bilgisayarda tanımlar.
				E.2.6	Sıra dizimden farklı jakar dizim planlarına göre desen raporlamasını ve ölçülendirmesini yapar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Üretim için jakarlı kumaş deseni hazırlamak(devamı var)	E.2	Desen ölçülendirmesini yapmak	E.2.7	Atkı sıklığı ve sistemi ile desen rapor çeşidine göre desen yüksekliğinin piksel sayısını hesaplayarak bilgisayarda tanımlar.
				F.2.8	Desendeki piksel sayısı ve çözgü sistemine göre jakar kartındaki çözgü tel-platin sayısını hesaplar.
				E.2.9	Bilgisayardaki desenin çalışma değerlerine göre kumaşta çıkacak desen boyutlarının birim ölçü değerlerini hesaplar.
		E.3	Deseni bilgisayarda örgülendirmeye hazır hale getirmek	E.3.1	Örgü sayısına göre renklendirme ve ince rötüşlama yaparak deseni örgülendirmeye hazır hale getirir.
				E.3.2	Estetik ve teknik gerekliliklere göre renk ilaveleri yaparak deseni örgülendirmeye hazır hale getirir.
				E.3.3	Estetik ve teknik gerekliliklere göre rapor dağılımını düzenleyerek deseni örgülendirmeye hazır hale getirir.
		E.4	Desene bilgisayarda çözgü ve atkı tanımlamak	E.4.1	Desene göre çözgü ve atkı sistemini belirleyerek tanımlar.
				E.4.2	Alternatif olacak şekilde çözgü planları türeterek tanımlar.
				E.4.3	Atkı cinsi, numarası ve rengine göre atkı planını belirleyerek tanımlar.
				E.4.4	Alternatif olacak şekilde atkı planları türeterek tanımlar.
				E.4.5	Desene göre makine fonksiyonlarını belirleyerek tanımlar.
		E.5	Desene bilgisayarda örgü atamak	E.5.1	Kumaş kalitesine göre örgüleri belirler ve/veya alternatif örgüler oluşturur.
				E.5.2	Deseni kumaşta oluşturacak şekilde desendeki her renge örgü atar.
				E.5.3	Kumaş kalitesine göre kenar örgülerini atar.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
E	Üretim için jakarlı kumaş deseni hazırlamak	E.6	Jakar kartını oluşturmak	E.6.1	Çözücü cinsi, numarası ve rengine göre çözgü planını hazırlayarak ilgili kişilere iletir.
				E.6.2	Kumaşın dokunacağı jakara göre bilgisayarda platin görev planını tanımlar.
				E.6.3	Platin görev planına göre bilgisayarda jakar kartını oluşturur.
				E.6.4	Teknik gerekliliklere göre oluşturduğu jakar kartını kontrol eder.
		E.7	Deseni jakarlı dokuma makinesinin formatına çevirmek	E.7.1	Oluşturduğu jakar kartını, bilgisayarda kumaşın dokunacağı jakarın veya karton delme makinesinin formatına çevirir.
				E.7.2	Jakar kartını disket, taşınabilir bellek veya ağ bağlantısıyla kumaşın dokunacağı jakara veya karton delme makinesine aktarır.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
F	Üretim numunesi oluşturmak	F.1	Numuneye ilişkin teknik bilgileri derlemek	F.1.1	Üretim numunesinin, dokunabilmesi için gerekli teknik bilgilerle ilgili formu doldurur.
				F.1.2	Maliyet ve gramaj hesaplarının yapılabilmesi için gerekli teknik bilgilerle ilgili formu doldurur.
				F.1.3	Üretim numunesinin, dokuma sonrası yapılacak işlemlerini ilgili form üzerinde belirtir.
				F.1.4	Dokuma makinesine aktarılacak desenle birlikte formları ilgili kişi veya birimlere iletir.
				F.1.5	Orijinal kumaş numunesinin olduğu durumlarda ilgili kişi veya birimlere bu numuneyi iletir.
		F.2	Üretim numunesini kontrol etmek	F.2.1	Dokuma makinesine aktardığı desenin dokuma operatörü desteğiyle üretim numunesini oluşturur.
				F.2.2	İşletme içerisinde üretim numunesinin dokuma ve dokuma sonrası aşamalarının takibini yapar.
				F.2.3	Üretim onayı için, dokuma makinesi üzerinde ve/veya parça kumaştan üretim numunesini kontrol ederek sorunları tespit eder.
				F.2.4	Üretime alınan desenin, dokuma makinesi üzerinde ve/veya parça kumaştan üretim numunesi ile kıyaslama yöntemiyle kontrolünü yapar.
				F.2.5	Desen tasarımından kaynaklanan sorunları çözer.
				F.2.6	Desen tasarımından kaynaklanmayan sorunları ilgili kişiye iletir.
				F.2.7	Teknik bilgilerdeki değişikliğe göre ilgili formu revize ederek ilgili kişi veya birimlere iletir.
				F.2.8	Dokuma operatörü desteğiyle dokuma makinesinde ve/veya form üzerinde kumaş özelliğine uygun iplik varyantları oluşturur.

Görevler		İşlemler		Başarım Ölçütleri	
Kod	Adı	Kod	Adı	Kod	Açıklama
G	Mesleki gelişim faaliyetlerine katılmak	G.1	Trend ve teknolojik yeniliklerin, mesleki mevzuat ve yönetmeliklerin takibini yapmak.	G.1.1	Sektör fuarlarına ziyaretçi olarak katılarak, internet ortamında ve yazılı basında sektör sayfalarını inceleyerek, defilelere gözlemci olarak katılarak trend-teknoloji takibi yapar.
				G.1.2	Pazar alanına göre trendleri ve teknolojik yenilikleri takip eder.
				G.1.3	Gözlemlediği trendleri ve teknolojik yenilikleri amirine sunar.
				G.1.4	Çalışmalarını, trendlere ve teknolojik yeniliklere göre gerçekleştirir.
				G.1.5	Astlarının çalışmalarını trendlere ve teknolojik yeniliklere göre yönlendirir.
				G.1.6	Mevzuat ve yönetmeliklerdeki değişiklikleri takip eder.
		G.2	Bireysel mesleki gelişimi konusunda çalışmalar yapmak	G.2.1	Mesleği ile ilgili belirlediği eğitim eksikliklerini amirine bildirir.
				G.2.2	Yönetim tarafından belirlenen eğitimlere katılır ve aldığı belgeleri muhafaza eder.
		G.3	Astlarına ve diğer çalışanlara mesleki deneyimlerini aktarmak	G.3.1	Astlarının mesleki eğitim eksikliklerini belirleyerek amirine bildirir
				G.3.2	Bilgi ve deneyimlerini birlikte çalıştığı kişilere ve astlarına aktarır.
				G.3.3	Mesleği ile ilgili sınırlı seviyede bilgilendirme ve eğitimler yapar.

3.2. Kullanılan Araç, Gereç ve Ekipman

1. Ahşap ve plastik plaka
2. Aydınlatma cihazı
3. Bilgisayar ve donanımları (grafik tablet, yazıcı ve benzeri)
4. Boyalı kalem
5. Cetvel çeşitleri
6. Desen aktarım araçları (disket, USB ve benzeri)
7. Desen kağıdı
8. Dijital fotoğraf makinesi
9. Dokuma desen yazılımı
10. Firma ve pantone renk katalogları
11. Grafik tablet
12. Hassas terazi (kumaş gramaj cihazı)
13. Işıklı masa
14. İğne
15. Kesintisiz güç kaynağı
16. Kişisel koruyucu donanım (kulak koruyucu, toz maskesi ve benzeri)
17. Kumaş gramaj cihazı kesme aparatı
18. Makas çeşitleri
19. Özel büyüteç (lup)
20. Tarayıcı
21. Tığ

3.3. Bilgi ve Beceriler

1. Acil durum bilgisi
2. Araç, gereç ve ekipman bilgisi ve kullanma becerisi
3. Araştırma ve yorumlama becerisi
4. Armür ve jakar çalışma prensibi bilgisi
5. Armür ve tahar planı hazırlama bilgi ve becerisi
6. Çevre koruma yöntemleri bilgisi
7. Çözü-atkı planı hazırlama bilgi ve becerisi
8. Desen ölçüleri hesaplama bilgi ve becerisi
9. Desen rapor çeşitleri bilgisi
10. Dokuma desen yazılımları kullanma bilgi ve becerisi
11. Dokuma kumaşlarda bulunan örgüleri tanıma ve raporunu hazırlama becerisi
12. Dönüştürülebilen malzemelerin ayrılması ve geri dönüşüm faaliyetleri bilgisi
13. Ekip içinde çalışma ve ekip yönetim becerisi
14. El becerisi
15. El-göz koordinasyon becerisi
16. Görselleri oranlama becerisi
17. İplik cinsi ve özellikleri bilgisi
18. İplik cinsi ve özelliklerini tespit etme becerisi
19. İplik numaralandırma bilgisi ve hesaplama becerisi
20. İş sağlığı ve güvenliği bilgisi

21. İşyeri çalışma prosedürleri bilgisi
22. Kumaş gramaj ve çekme oranı hesaplama bilgi ve becerisi
23. Kumaşı üretim ve desenlendirme sistemine göre ayırt etme becerisi
24. Mesleğe ilişkin yasal düzenleme bilgisi
25. Mesleki terim, mesleki nesne ve mesleki işaretler bilgisi ve ayırt etme becerisi
26. Performans ölçme ve değerlendirme bilgi ve becerisi
27. Planlama ve organizasyon becerisi
28. Raporlama bilgi ve becerisi
29. Renk bilgisi
30. Renk kombinasyonu yapma becerisi
31. Sözlü ve yazılı iletişim becerisi
32. Tarak enini ve numarasını hesaplama bilgi ve becerisi
33. Temel çalışma mevzuatı bilgisi
34. Temel düzeyde dokuma teknolojisi bilgisi
35. Temel ilk yardım bilgisi
36. Temel, üretilmiş ve birleştirilmiş örgü yapıları bilgisi
37. Üç boyutlu algılama becerisi
38. Üretim numunesini kontrol etme bilgi ve becerisi
39. Ürünün ve sürecin kalitesine ilişkin bilgi

3.4. Tutum ve Davranışlar

1. Araştırmaya ve yorumlamaya açık ve yatkın olmak
2. Bilgi, tecrübe ve yetkisi dahilinde karar vermek
3. Çalışma ekibini mesleki gelişim konusunda doğru şekilde yönlendirmek
4. Çalışma zamanını iş emrine uygun şekilde etkili ve verimli kullanmak
5. Çalışmalarında planlı, organize ve dikkatli olmak
6. Çalışmalarında yeniliklere ve çalışmalarını geliştirmeye açık olmak
7. Çevre korumaya karşı duyarlı olmak
8. Çevre, kalite ve İSG mevzuatında yer alan düzenlemeleri benimsemek
9. Deneyimlerini iş arkadaşlarına doğru bir şekilde aktarmak
10. Ekip içerisinde uyumlu çalışmak ve ekibini etkin şekilde yönetmek
11. Görev tanımını, görevi ile ilgili talimatları ve sorumluluklarını zamanında yerine getirmek
12. Görevi ile ilgili trend ve teknolojik yenilikleri izleme ve uygulamaya özen göstermek
13. Güvenli çalışma şartlarına uymak
14. İlgili kişi ve birimlere zamanında ve doğru bilgi aktarmak
15. İş yeri çalışma prensiplerine uymaya dikkat etmek
16. Kaynakların verimli kullanılmasına özen göstermek
17. Meslek etiğine uygun davranmak
18. Sorumluluğu dahilindeki iş ve işlemlerde inisiyatif almak
19. Sorunlar karşısında çözüm odaklı olmak
20. Süreç ve ürün kalitesine özen göstermek
21. Temizlik, düzen ve işyeri tertibine özen göstermek

4. ÖLÇME, DEĞERLENDİRME VE BELGELENDİRME

Dokuma Kumaş Desinatörü (Seviye 4), meslek standardını esas alan ulusal yeterliliklere göre belgelendirme amacıyla yapılacak lme ve değerlendirme, gerekli şartların sağlandığı lme ve değerlendirme merkezlerinde yazılı ve/veya sözlü teorik ve uygulamalı olarak gerçekleştirilecektir.

lme ve değerlendirme yöntemi ile uygulama esasları bu meslek standardına göre hazırlanacak ulusal yeterliliklerde detaylandırılır. lme ve değerlendirme ile belgelendirmeye ilişkin işlemler 15/10/2015 tarihli ve 29503 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Mesleki Yeterlilik Kurumu Sınav, lme, Değerlendirme ve Belgelendirme Yönetmeliği çerçevesinde yürütülür.